

ZVONČEK

Štev.
10.

LISTOV PODOBAMI
ZA SLOVENSKO
MLADINO

Leto
VIII.

VSEBINA:

1. Iz mladih let. <i>Cvetko Slavin</i> . Pesmi	217
2. Praviček. <i>Sokolina</i> . Pesem	218
3. Na boj, na boj! <i>Ivo Trafi</i> . Povest	219
4. V <i>Vehoslav Strušek</i> . <i>Lad Ogorek</i> . Životopis s podobo v barvotisku	223
5. Solaz. <i>Beržan</i> . Pesem	224
6. Jesenski podlistek. <i>Augustin Šabec</i> . Poštni spis	225
7. Premoder glava. <i>Silvester K.</i> Narodna smelnica	227
8. Na boj! <i>Slaka</i> v barvotisku	228
9. Slovo od vase. <i>E. Gangl</i> . Pesem s podobo v barvotisku	232
10. Domače gledališče. <i>Fedor Hrustičan</i> . Poštni spis	233
11. Zvezde. <i>F. Gangl</i> . Pesem	234
12. Niko. <i>E. Gangl</i> . Pesem s podobo v barvotisku	235
13. Igrilite. <i>Ludovik Šifanec</i> . Otroška igra	236
14. Pevak in zabava.	
Telovaločna pesem. <i>Fr. Ks. Scheröder</i> . Uglasbena pesem — Besedni nalogi.	
<i>K. Kovič</i> — Režiser. — Kritek gospoda Doropolskega	237

Listnica uredništva.

Branko: Kar ste nam poslali, mi porabno. Tudi ne vem, zakaj ste tako strašno žalostni. Mlad človek mora biti vendar vesel, ne pa jokav in čmerikav. Le poskusite zapeti kaj veselega in poskočnega! — **Slavoljub:** Vam bi najprej priporočali, da se nekoliko bolj seznanite s slovensko slovnico, preden se resno lotite pisateljstva. — **Drago:** Veseli nas, da ste tako navdušen za poezijo, a to še ni dovolj, da bi bili pesnik. — **J. V. pri Sv. P.:** Hvala! Porabimo ob prvi priliki. Pozdravi! — **M. G. v L.** Taki spisi so zanimivi, zato porabimo. Sploh se nameravamo prihodnje leto bolj pečati s takimi stvarmi.

„Zvonček“ izhaja 1. dne vsakega meseca ter stane vse leto 3 K, pol leta 2 K 50 h, četrt leta 1 K 25 h.

Izdajatelj, upravitelj in odgovoren urednik: **Luka Jelenc**, učitelj v Ljubljani, Rimska cesta št. 7.

Rokopise je poslati na naslov: **Engelbert Gangl** v Idriji.

Štev. 10.

V Ljubljani, 1. vinotoka 1907.

Leto VIII.

Iz mladih src.

Naš god.

Danes bomo praznovali
svoj veseli god,
jedli bomo iz žolodov,
iz naprstkov pili vsi.

Jedli bomo kašo mehko,
mehko kašo, lečo dobro,
pili bomo iz naprstkov
vodo pametno.

Kašo mehko, lečo dobro
bo nam skuhal kuhar kos,
sladke vode polni sodček

miška pripeljala bo
v brzem in veselém teku
na vozičku pisanem.
Kdor pa rajši bi napil se
meda sladkega naprstek,
naj pa sam ga kupit
gre k čebelicam!

Oj, praznujmo danes glasno
svoj veseli god,
da veselje bo smejal
nam se kroginkrog!

Naša hruška.

Kaj, da hruška naša stara
nima praznih vej
ne spomladi ne poleti —
ne poleti ne pozimi,
kaj še na jesen?
Kaj je vendar z našo hruško?
Kdor ve, naj odgovori!

Morda veje so ji zlate,
zlati njeni so šadovi?
Morda pa čarovnica jih
zlobna je začarala?

Niso veje njene zlate,
zlati njeni ne šadovi,

ni čarovnica pogorska
zlobna jih začarala.
Cvetja le spomladi polna
in poleti je vrabičev,
a jeseni je tatičev
in pozimi
jasnih snežnih biserov.

Mlinarjeva Anica.

Da bila bi jaz kraljična,
kraljična tiha, krasna,
po gozdu bi širnem hodila,
ko svetil bi mesec z neba.

In prišli bi skrateljčki gozdni
z veselimi očmi,
ej, prišli bi v haljicah modrih
in z bradami dolgimi.

Lovili bi luče-kresnice,
da temno jim pot razsvetlé,
lovili rogača bi v grmu,
da pelje čez pot jih, stezé.

Oj, sredi širnega gozda
pa tratca mehka leži . . .
„Oj, dober večer, kraljična,
kraljična zala ti!“

Skoz gozd bi vozili kraljično,
izpili rožam ves med;
a potlej zapeli bi pesem,
da sluša jo gozdni ves svet.

Da bila bi jaz kraljična,
kraljična tiha, krasna,
oj, s škrateljčki krog bi hodila
in pela bi radostna vsa!

Dva vozova . . .

Dva vozova
en konjič,
dva voznika
pa en bič.

Mimo lesa
v daljno stran,
črez gorice
in črez plan.

Ho, oba zdaj
kar s pestmi
sta posegla
v lase si.

Hopsa, hopsa,
kako gre
črez grmovje,
črez mejé!

Kaj zveni zdaj
krik z voza?
Eh, oba bi
bič radà!

In konjiček
peketa,
hej, voziček
pa drdra.

Hej, in tamkaj
za mejó
pa voznika
na zemljó! . . .

Dva vozova,
en konjič,
pa voznikov
nikjer nič!

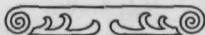
Šli smo voščiti . . .

Šli smo voščiti kumi Špeli,
šli smo voščiti vsi veseli
z bobnom, ropotači,
bosonogi, kratkohlači,
z ragljo in klopotci —
vrli godci.
In voščili smo veseli,
naj bi kuma doživeli
sto še dolgih let,
lepih kot pomladni cvet;
polne tri košare

volne mehke, volne stare,
da si robce tri lepé
kuma naša naredé.
Smo voščili krone nove,
da nam kupijo darove:
sladkorčkov, pogače bele,
saj smo pridni kot čebele.
In da mogli bi kupiti
te darove, jim voščiti
morali smo berglje močne,
berglje močne in priročne.

To smo kumi Špeli
peli vsi veseli:
bosonogi, kratkohlači,
boben, ropotači,
raglja in klopotci —
vrli godci.
Škoda, da tegà veselja
niso čuli kuma Špela,
ki so gluhi na obe,
ki so gluhi na obe!
Oj, to je gorje!

Cvetko Slavin.

Pravljice.

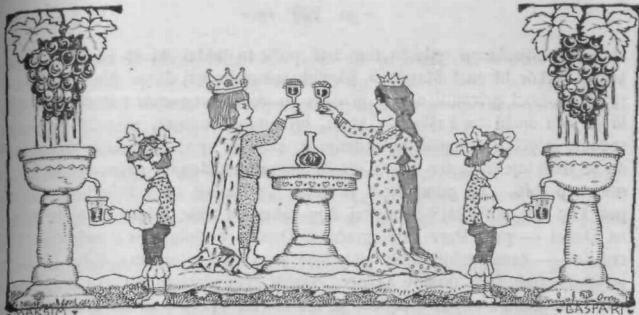
*Aj, pravljice . . . Te devojke
smehljajočih, zornih lic . . .
V prvih letih sem jih vzljubil
sredi pisanih cvetic.*

*In z mladeniško ljubavjo
v srcu sem jih negoval,
dokler nisi, dragi dedek,
v smrti vekomaj zaspal.*

*In pravljice sladke s smrtjo
s sabo si v gomilo vzal,
ah, in jaz za njimi z vročim
srcem sem zahrepenel . . .*

Sokolov.

Na boj, na boj!

Spisal Ivo Trošt.

Masletov Sandek je bil general in kapelnik obenem. Z desnico je tiščal bridko sabljico, a z levico — hišno omelo, ki je z njim — kapelnik — nabijal po taktu, ko je Mlakarjev Ludo vztrajno trobil: Na boj, na boj, na vojsko krvavo! Fi-fi-fi-fidli-fi-fi! Ta-ta, tra-ra! Fi-i-fidli . . . Bum, bum, bum, brbam! Fi-brbam, fidli-fi, bum, bum . . . In šlo je zares. Zmenili so se, da je sovražnik blizu, razpostavili vojake, konje, topove, častnike, potrebne straže; sedaj je bilo pa treba sklicati s trombo pogumne čete, ki morajo vsekakor ugonobiti neštetega sovraga.

Poveljnikov pobočnik, ki je izkušal ovedeti sovražne postojanke in jih službeno javiti generalu Sandku, je bil Mlakarjev Jožek. Izvrstno je vršil svojo službo. Zakaj le njemu se imata zahvaliti Masletov Sandek in Mlakarjev Ludo, da ni bil ves poveljniški štab neljubo presenečen na isti način, kakor so bili presenečeni avstrijski vojaki, ki so z generalom Radeckim ostavljali mesto Milan na Laškem, ker niso imeli dovolj moč, da bi se mogli uspešno braniti vedno številnejšega sovražnika. Toda tu se začanja druga povest . . .

* * *

V naši vasi smo imeli tisto poletje skoro zdržema vojake. Eni so se komaj privadili, da so vedeli, kje je prodajalnica in gostilnica, kje seno za konje in kje jih čaka zvečer ležišče, že so odšli in prišli drugi, ki se je z njimi začela ista pesem in nadaljevala tako dolgo, da so pevce nadomestili drugi. Izprva so ljudje ogledovali mlade fante, svetle častniške uniforme,

se čudili vojaškemu redu in tudi bali pušk in bodal, ki so jih znali vojaki sukati, kakor bi znal Masletov Sandek sukati komaj žlico. No, pozneje so se celo otroci privadili novim gostom in vedni premembi. Mlakarjev stric, ki je sam služil na Laškem v vojni, bil ranjen in zajet, je začel primerjati sedanjo vojaško strogost z nekdanjo in sklepal vpričo strmečih domačinov, da je današnje vojaštvo sploh igrača napram nekdanjim naporom, ki so jih morali prebiti. „Le pomislite,“ je dejal, „z Dunaja pa v Milan smo hodili peš. Lep kos poti, kaj? Še nekaj dlje kakor od naše hiše v šolo. Iz Milana na Dunaj — peš! Prav tista igrača. Z Dunaja v Kolomejo v vzhodni Galiciji peš — samo žabji skok, kaj! Kdo je poznal železnico? Kdo je došel po dveh, treh letih domov za peč? Služili smo zdržema štirinajst do petnajst let. „Z Bogom, kranjska dežela!“ je moral reči vsakdo, ki so ga tedaj stlačili v vojaško suknjo. In koliko je bilo treba nositi s seboj oprave, puške na kresilo, telečak, jermenje, smodnik, drobnjavo in še po štiri do pet hlebov komisa. No, pa puška! To vam je bilo orožje, ki je z njim človek zares povabil sovražnika: „Priatelj, počakaj, da te ustrelim, če se užge smodnik, sicer pa še — čakaj.“ A danes? — Kakšne so bile pa vojaške kazni! Petindvajset udarcev s palico za večerjo, to vam je prenesel fant za malico. Za večje pregreške je moral stopati golih pleč med šibami, ki so ga bili z njimi tovariši na vsaki stopinji. Ni bilo to barbarsko, divjaško početje? Seveda. Toda pomisliti treba, da so vladale v tedanjih časih tudi barbarske razmere vojne podivjanosti. Vojak in človek brez srca je bilo enakega pomena. — Kdo bi verjel v današnjih časih, ko je splošna izobraženost vendar plemenitila človeška srca povesod, kamor je dospela šola in prava človeška vzgoja, da so za večje pregreške prisodili vojaku smrtno kazen — 70 palic.“

To je pripovedoval Mlakarjev stric vedno s tresočim glasom in vselej pristavil, da je general Radecki le nerad in samo tedaj, kadar je bil zaradi pregreška v nevarnosti strogi vojaški red, pritrnil tako neusmiljeni kazni. Rajši je pripovedoval o previdnem, plemenitem generalu ono dogodbo, kakor sem jo omenil začetkom te povesti. Naj jo zapišem tukaj, ker je tudi bistven del bližajočega se boja, ki ga naznanja Mlakarjev Ludo s trobento in mu Sandek pribija takt z — omelom: Fi-fi-i-, brbam, bum, bum . . .

* * *

Ni bilo drugače.

Radecki je ostal v Milann z malo posadko. Sovražnik je že malone oblegel mesto; pomoči se pa naši niso nadejali v doglednem času, dasi jim je bilo znano, da pride gotovo. „Čemu bi žrtvoval toliko ljudi?“ je ogovoril general vojni svet. „Škoda je nas in onih. Vsi smo ljudje.“

Vojni svet je pritrnil osivelemu vojskovodji, in Radecki si je izprosil pri bližajočem se sovražniku tri dni premirja. Toda njegova plemenitost — škoda je nas in onih — ga je jako ukanila. Milančani, ki so sicer radi poudarjali svojo izobraženost in človečanstvo, so v dozdevnosti, da zmaga je njih zaveznik, kralj piemonteški, zmage pijani pozabili vse boljše vzore ter vlivali na odhajajoče avstrijske vojake vrelo olje in krop skozi okna. Mnogo

naših je ostalo na ulicah milanskih, kjer jih je brezsrčno meščanstvo mučilo neusmiljeno ter se celo posmehovalo njihovim mukam; mnogo jih je odšlo s smrtnimi ranami v avstrijski tabor, kjer jih je sprejela nekoliko milejša smrt v svoje naročje; domače zemlje pa niso videli več.

Podivjanost v vojski! Ali niso imeli tudi Milančani, ki niso marali za avstrijskega cesarja, v piemonteških vrstah svojih begunov? Ti so se vojskovali proti cesarju, ki so mu nekdam prisegli zvestobo. In tem bi avstrijski vojaki lahko danes ali jutri vrnili nemilo za nedrago. Ne, tega niso pomislili zmage pijani Milančani.

Pril mestnih vratih se je obrnil Radecki k spremljajočemu ga mestnemu poveljniku in rekel: „Do vidova!“ Poveljnik je menil, da to ni mogoče ter se je prezirno smejal odhajajočemu generalu in njegovi vojski.

Toda v treh dneh je zapihal drugačen veter. Grmenje topov v mestni okolici je naznanjalo strmečim Milančanom, da je Radecki dobil izdatno pomoč. Kraljeve čete se umikajo iz mesta. Vojska ni kos zmagujočim avstrijskim junakom. Kaj bo zdaj? Maščevanje: zob za zob, glavo za glavo. Radecki je objel mesto s svojimi četami z vseh strani. Smrtna žrela velikih topov so zrla na cvetoče mesto. Samo migljaj generala Radeckega, in ogenj, smrt, razdejanje bodo začeli bruhati ti velikani na uporne Milančane... Maščevanje za avstrijske mučenike!

Skesano se je približal generalu mestni svet: „Milost, milost, gospod!“

„Ali nisem rekel pred tremi dnevi: Do vidova! — pa mi niste verjeli?“

„Milost, milost, gospod!“

„Milost, kakršno ste pokazali moji mirno odhajajoči vojski!“ zarohni Radecki kakor ni bila njegova navada in se ozre na zavzete utrdbe okrog mesta, že dvigne generalsko palčico: „Govorite, žrela; maščujte našo kri!“

„Ne! Toda pomnite, vi gospodje, ki se upravičeno potezate za krasoto mesta: škoda je nas in onih, sem trdil pred tremi dnevi; danes pravim: škoda je vas in nas. Vsi smo namreč ljudje, ki radi živimo. Vi ste seveda za ljudi šтели samo sebe in svojce, a nas med divjake — barbare. Torej: da boste vedeli, kako znamo mi — divjaki in barbari — tudi ceniti svoje sovravnike, prizanašam mestu Milanu.“

Poklonili so se mestni svetniki in odšli molče. Sram jih je bilo tako, da so celo pozabili zahvaliti generala za milost.

* * *

To dogodbico sta čuli tudi Masletova Poldi in Mlakarjeva Minka, zapomnil si jo je celo najmlajši bratec Nado, ki v znak moškega dostojanstva ni še nosil niti hlač, temveč samo pokvečen slamnik z dolgim petelinjim peresom.

Tisto popoldne, ko so bili torej že razpostavljeni vojaki, generali in topovi, ki jih je prinesel s seboj Mlakarjev študent iz Ljubljane v zabavo mlajšim bratcem in sestricam, je odmeval bojni klic izpred stopnic v Mlakarjevo vežo po širnem svetu: „Na boj, na boj, na vojsko krvavo! Naprej za našo slavno zastavo! Fi-fi-fi, bum, brbam...“ Mlakarjev Jožek je bil

generalov krilni pobočnik, ki je zasledoval sovražnikovo namero in jo tudi zasledil.

Mlakarjeve mamice prav tedaj ni bilo v kuhinji. Perilo se je sušilo tisto popoldne na vrtu. Nekaj nogavic, krilc in otroških jopičev je bilo že suhih. Mamica jih je brž pobrala, nesla domov, zapodila otroke iz kuhinje in položila perilo kar pred pragom na prizidek. Toda Poldi Masletova ter domača Nado in Minka se niso dali odgnati iz kuhinje. Najbrž se jim je zdelo, da že predolgo in zaman doni bojni klic koncem stopnic. Kaj, ko bi odgnali nadležne vojake kakor v Milanu . . . V kuhinji so nekje iztaknili majhen pomivnik, vlili vanj vode pa ga prinesli tihoma na prizidek . . . Za pomoč, ko bi to ne zadoščalo, je Poldi nalila vode še v vrč, kakor ga nosijo s seboj ženjice na polje. V njem je bilo že nekaj mokrote. Z njim je prihitela tudi na prizidek in ga postavila poleg suhega perila. Bojna tromba doni še vedno, toda sovražnik se bliža odzgoraj . . . To bo naliv, zmaga!

Fi-fi-fi, bum, bum, brbam, fi-fi, bum, bum, fi-fi! . . . Na boj, na boj! Na vojsko krvavo! . . . Sandek je baš hotel reči Ludku, naj njemu posodi trobento, ko sliši od strani tajni glas svojega zvestega pobočnika: „Bežita, nevarnost!“

General in trobentač se dvigneta. Tedaj nekaj zašumi nad njima. Komaj se ozreta . . . Smeh in grohot . . .

Smejala sta se pa obe vojski, zakaj Sandka in Ludka ni dosegla voda, ker sta se umaknila pravočasno, a polito so bili samo leseni vojaki, straža in veliki kanon, ki ga je naliv odnesel nekaj metrov naprej; konj se je skotalil po stopnicah in v onemoglosti prelomil — prav čez trebuh. Toda Sandek se je v svojem generalskem dostojanstvu domislil, da ima v rokah tudi omelo. Z njim se je zagnal proti sovražniku — s praznim pomivnikom. Pomagal mu je tudi Jožek, in neenak boj se je moral končati tako, da se je sovražnik umaknil za prizidek, toda pomivnik jim je zaropotal preko glav na tla. Tedaj pa se spomni Poldi lončenega vrča. Zmagovito steče ponj in ga pograbi. Vodo bljuvajoče žrelo obrne proti sovražniku in — plusk! — voda ji ploskne v lice, po prizidku, po suhem perilu . . . Iz vrča, ki ima zgoraj roč in je sploh spredaj ožji, se ne more izlivati kakor iz škafa, seveda.

Sovražnik koncem stopnic se je zaradi tega grohotaje pripravljaj na nov napad. Zmagujoče je pela trobenta, ponosno se je oglašal boben, ki je kar s sabljico bil po njem Sandek, in omelo je pribijalo takt, da se je stresalo podstrešje . . .

Tedaj pa se oglasi Mlakarjeva mamica, vračujoč se s perilom z vrta.

Ali je treba, da opišem še konec? Ne! To naj store vojskovalci sami, če hočejo.

† Vekoslav Strmšek.

Spisal Lad. Ogorek.

ne 6. kimavca t. l. je umrl pri Sv. Petru na Medvedovem selu na Štajerskem vrli slovenski učitelj in iskreni prijatelj slovenske mladine — nadučitelj Vekoslav Strmšek. Dolgotrajna in huda bolezen je položila v prezgodnji grob moža, ki je vse svoje življenje s prelepimi uspehi deloval za blaginjo slovenske mladine in slovenskega naroda, ki ju je ljubil iz globočine svojega blagega srca.

Vekoslav Strmšek je bil slovenski učitelj v pravem in najlepšem pomenu te besede. Okolo njega se je zbirala šolska mladina, kakor se zbirajo otroci

okolo ljubljenega in ljubečega očeta. Strmšek ni samo učil svojih šolskih otrok, ampak on jih je tudi vzgajal. Ves mlajši rod pri Sv. Petru na Medvedovem selu je izšel iz njegove šole, in na vsakem se pozna Strmškova vzgoja, njegova možatost, značajnost in rodoljubnost. Lahko rečemo: Kar je imel najboljšega in najplemenitejšega v svoji duši, to je daroval mladini in odraslim ljudem, ki so ljubili svojega blagega učitelja in si njegovo ime neizbrisno zapisali v svoja srca. — Bil je blag, plemenit mož. Delil je dobrote vsakomur, ki se je zglasil pri njem. Ni deloval samo v šoli, med

štirimi stenami, ampak svoje moči in svoje znanje je posvečeval tudi zunaj šole ljudstvu v korist. Bil je tudi izvrsten, večč kmetovalec, ki je bil kot tak svojim sosedom daleč naokrog najlepši zgled umnega gospodarja. Zato se bo poznalo do konca dni v kraju njegovega delovanja, da je tamkaj učil in vzgajal nepozabni Vekoslav Strmšek.

Našemu listu je bil najboljši prijatelj in najzvestejši podpornik. Širil in priporočal je naš list ter mu pridobival novih naročnikov, kjer je le mogel. Tudi sam je časih prijel za pero ter napisal kaj lepega za „Zvonček“. Kjer vidite v prejšnjih letnikih zapisani črki V. S., znajte, da je to napisala Strmškova spretna roka. Obljubljal nam je vedno izdatnejšo podporo, a dohitela ga je smrt, ko je stal v najlepši moški dobi — star 44 let — in ko bi spričo svojih izrednih zmožnosti in svoje neumorne delavnosti lahko še mnogo koristil domovini in človeštvu.

Tebi, ljuba mladina, bodi Strmšek zgled deloljubnosti, značajnosti in rodoljubja. Takemu možu bodi tudi v „Zvončku“ ohranjen neminljiv spomin!

Solze.

*Plava, plava ladjica
črez morjé zeleno;
plava v kraje, kjer zlato
sveti se rumeno . . .*

*Tam na bregu pa možjé
žalostno stojijo;
deca mila in žené
se kraj njih solzijo.*

*Rezek žvižg . . . in oče gre . . .
Deca, mati plaka;
kar nazaj bi k svojcem šel —
pa naprej koraka . . .*

*A takrat pa mu v očeh
nekaj zablesti se,
vredno čistega zlata,
ki vse zanj poti se.*

*Toda svetu ni nič mar
grenkih solz berača . . .
Za pregrenke te solzé
z delom sam se plača!*

Borisov.

Jesenski podlesek.¹⁾

Spisal Avguštin Šabec.

ilo je lepega popoldne v mesecu oktobru. Takrat so napravili učenci krčevinske šole v družbi z gospodom učiteljem svoj prvi in zadnji izlet v bližnjo vas — Šalovce imenovano. Namen tega izleta je bil, da si na tem sicer kratkem poti ogledajo jesensko življenje v prirodi.

Kaka izprememba! Ker je bila otava že spravljena, so bili travniki že vsi prazni, le tupatam je žalostno upogibala kaka cvetka svojo glavico, dobro vedoč, da ni več daleč čas, ko tudi njo in vse njene sestrice zamori strupena slana in ji tako odvzame rast in življenje. Sicer so se travniki še vedno ponašali s svojo lepo, zeleno barvo, a to zelenje ni bilo niti najmanj podobno pomladanskemu zelenju. Medtem, ko je pomladno zelenje vse polno mlade življenske moči in sile, je jesensko, četudi lepo zelenje le še zadnji ostanek umirajočega prirodnega rastlinskega življenja. A ne samo to. Pomladno zelenje izpopolnjuje na tisoče in tisoče raznovrstnih in raznobarnih cvetic, medtem ko stoji jesensko skoro izključno prazno in se sme ponašati edino le še s svojim umirajočim zelenjem. Umevno je tedaj, da so bili učenci, katerih mlada otroška srca hrepene le po večni pomladi, ob pogledu na umirajočo prirodo žalostni in potrti. In kako tudi ne! Saj so le predobro vedeli, da se z brzimi koraki bliža neprijetna starka zima, ki s svojo snežno in ledeno odejo zamori še te zadnje sledove prirodnega življenja.

Da se pa vsaj nekoliko nadomesti pomladno in poletno cvetje in da ni pogled v prirodo tako skrajno žalosten, zato cvete v tej enoličnosti zala

¹⁾ V latinščini: *Cólchicum autumnale*.

bledorđeča cvetica, ki vsaj nekoliko oživlja umirajočo narodo, da ni videti tako skrajno žalostna. Zato pa se je človek tudi zveseli, ker ga vsaj nekoliko spominja na lepoto preteklih pomladanskih in poletnih dni. Po drugi strani pa obdaja človeško srce ob pogledu na to cvetico neka otožnost, ker si je vsvesti, da se s to cvetko nekako zaključuje cvetna rastlinska doba.

Na poti proti vasi Šalovcam je cvetelo po travnikih na levi in desni vse polno teh cvetic. Učenci se izprva niso dosti zmenili za to otožno cvetko, a ko jih je gospod učitelj opozoril nanjo, so jo mahoma jeli nabirati. V nabiranju se je posebno odlikoval Završnikov Jakec, ki je tudi nabral največji šopek in ga ponudil gospodu učitelju.

Prišedšim v vas Šalovce se je gospodu učitelju zdelo primerno, da opiše učencem to najlepšo jesensko cvetko. Zato so jo na njegov ukaz kar krenili pod kozelc, kjer jim jo je opisal tako-le:

To cvetico, ki nekako v večji množini rastoča zaključuje prirodno cvetje in rast, imenujemo jesenski podlessek. Imenujejo jo tudi ušivko, globnjak, dremavčico, divji luh ali smrtnjak itd. Zadnje ime ima najbrž odtod, ker je jako nevarna strupenica tako človeku kot živini.

Podlessek ima globoko v zemlji jajčast gomolj, ki je pa bolj čebuli podoben kot gomolju in to zato, ker ga pokrivajo rjave, usnjaste lupine. Ta nosi na svojem spodnjem koncu obilo belih vlaknatih koreninic.

Iz gomoljevega dna poganja na pomlad podzemen brstič, ki se na jesen razvije v cvet z zrastlostnim, vencu podobnim perigonom, ki je rožnordeče ali lilaste barve.

Vsakoleten razvoj te res zanimive cvetice je tako čuden, da vam ga moram opisati.

Že prvi pogled na to najlepšo jesensko cvetko nam ustvari nehote misli, zakaj neki si je izbrala ta lepa cvetica ravno otožno jesen za svoje vsakoletno življenje, ko ji vendar preti dan zadnem slana s poginom, medtem ko so njene sestrice že zdavna brezskrbno ocvetele in nehale živeti. Ker se ima z njo nekako zaključiti vsakoletno cvetje, zato ji je odločena tako pozna rast. Zato pa ima tudi obrambna sredstva, ki jo varujejo pred pretečo nevarnostjo in ji tako zagotavljajo obstanek.

Da cvete podlessek šele tedaj, ko je po travnikih že vse pokošeno in spravljeno, je temu vzrok njegova neznatna velikost. Ko bi cvetel poleti ali zgodaj jeseni, bi ga trava in druge rastline prerasle in udušile. A tudi ostra koščeva kosa bi mu v tem času posekala glavico in ga tako spravila ob življenje. Tako pa se izogne prvemu in drugemu in se vesel, četudi osamljen, raduje svojega življenja.

Tek njegovega življenja pa je tak:

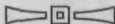
Gomolj ima na eni strani podolgoma plitev žleb, v katerega se pritiska nov gomoljček, ki je določen, da požene iz njega to jesen cvet, ki pa ima dozoreti šele prihodnje pomladi. Za razvoj nove rastline in novega gomolja ima, kar se hrane tiče, skrbeti star gomolj, ki tudi prav po očetovsko skrbi za novo rastlino. Jeseni, ko so stara rastlina in njeni sadzelmjski deli že zdavna odmrli, požene nov gomolj 1 do 3 cvetove na 10 do

15 centimetrov visoki, trirobi, beli cevi, ki je na koncu razdeljena na 6 suličastih, celorobnih lističev. V dnu cveta ali, kakor bi tudi lahko rekli, na perigonovem grlu je vsajenih šest prašnikov, na cevnem dnu pa se nahaja pestič in jajčasta, troroba nadrasla plodnica. Plodnica dozori šele nastopno pomlad v trodelno, mnogosemensko glavico, ki jo obdajajo mesnati, širokosuličasti vzporednožilnati listi. Iz tega razvidite, da podlesek ravno nasprotno raste in cvete kot druge cvetice. Ob času, ko druge cvetice cveto, se on šele osemeni, a ob času, ko je zamrlo že drugim cveticam življenje, se pripravlja on šele na pot v nov, njemu še nepoznan svet.

Kot sem že omenil, je podlesek, ki ga je jeseni vsepovsod zlasti po vlažnih, močvirnatih travnikih v veliki množini dobiti, jako strupena rastlina. Veliko ljudi, zlasti otrok, je moralo že zaradi njega umreti. Pa tudi živini, ako bi ga slučajno dobila, je nevaren, zato se ga pa ta skrbno izogiblje in ne mara zanj. Ker se podlesek naglo razraste, ga je treba zlasti spomladi, ko semeni, skrbno iztrebljati, kar se zgodi s tem, da se njegove mesnate liste, v katerih sredi tiči mnogosemenska glavica, izruje in uniči. Na ta posel vas pri tej priliki posebno opozarjam.

Četudi je podlesek tak nebodigatreba, ga imamo vendar zlasti jeseni, ko zamre skoraj vse cvetje, prav radi. Zaraditega mislim, da ne bo pretirano, če mu damo časten naziv „kralja vinotokovih cvetic“. —

Po daljšem bivanju v prijazni vasi Šalovcah, kjer so si učenci ogledali še to in ono, so se vrnili veseli zopet vsak proti svojemu domu s trdno namero, napovedati prihodnje pomladi podlesku brezobziren boj in to s tem, da ga hoče vsakdo kar največ mogoče porvati in uničiti.

Premodre glave.

Po narodni smešnici spisal *Silvester K.*

VIII.

icer sem se že mnogo bavil z zgodovino slavnih Zabržanov, a ni se mi še posrečilo dognati, so li naši znanci vaščani ali tržani. Pa tudi še večji učenjaki kakor sem jaz niso dozdej mogli uganiti, ali je Zabrd vas ali trg. In kaj je krivo, da se godi Zabržanom taka krivica? Odgovor je kratek: Krive so neolikane svinje. Reč je namreč ta:

Ko so si bili Zabržani postavili občinsko hišo, o kateri znam še mnogo zanimivega povedati, so poslali do cesarja dolgo prošnjo, naj jim milostno dovoli, Zabrd imenovati trg in njegove prebivalce tržane. Kateri cesar je takrat vladal, mi ni znano. Lahko je umljivo, da je bil cesar, ko je dobil pismo in je slišal od svojega ministra, kako so prošnjiki znani po vsem

svetu, takoj voljan ustreči njihovi želji. Zabržani so dobili torej tržanstvo, a le s pogojem, da si naredo tlak po ulicah, ki so jih imeli ravno eno in pol. Kaj je tlak, so še k sreči vedeli, a iz česa se naredi najboljši, to jim je bilo nekoliko manj znano. In najboljši tlak so hoteli imeti na vsak način.

Najprej so ga hoteli narediti iz mlinskih kamenov, toda po kratkem razmotrivanju so se jim mlinski kameni zdeli preveč luknjasti; tlak iz navadnega robatega kamena jim pa tudi ni ugajal, ker ni lep in se po njem preveč raztrgajo podplati. Ker si ne vedo pomagati, nabijejo na občinsko tablo ta-le razglas:

„Slavni občinski urad da svojim podložnikom velevažni nalog, pre-mišljevati, kako in iz česa bi se dal narediti najlepši in ne pretrd tlak. Ime tistega, ki najbolj reši to nalogo, se v večer in hvaležen spomin zapiše z zlatimi črkami v občinsko spominsko knjigo!“

Gotovo je že vsakdo radoveden, kdo je bil tako srečen, da jo je najbolje pogodil po zabrškem okusu. Ta srečnež je bil vaški svinjar. Oglasil se je nekoč k zborovanju občinskega sveta in je svoje nazore občinskim odbornikom razložil tako-le:

„Slavna gospoda! Ko sem nedavno za svinje rezal mlade buče, in so narezane buče ležale pred mano, sem si izmislil takoj, kako lep bi moral biti tlak iz takega gradiva. Le pogledjte si sami to pločico, ki sem jo vzel s seboj, kako je nezraslo seme lepo zarisano v nji, in mislim, da nam taka pločica preveč ne raztrga podplatov. To je moje mnenje!“

Z globoko vdanim poklonom odstopi svinjar in čaka, kaj sklene občinski svet. Ta ne ugiba dolgo, in že čez pet minut se oglasi župan in naznani možu, da je zbor zadovoljen z njegovim nasvetom in je še celo odredil njemu prepustiti rezanje potrebnih buč. Saj je pa tudi res, ko je vendar svinjar najbolj vaje takemu delu.

Tlak je bil narejen, toda le za gledanje, zakaj župan je odločil, naj se hodi sredi ceste in ne po tlaku, ker bi se ta sicer prerano onesnažil in pokvaril. Prvi dan pa, ko je bil gotov, si že lahko slišal, kako so se Zabržani nazivali tržane.

Gotovo bo že povpraševal kateri izmed dragih čitateljev, kje so ali kje ostanejo tiste neolikane svinje, ki sem jih omenil v začetku. Le polagoma, nestrpni bralec — ravno prihajajo!

Komaj so se namreč dva dni bahali novopečeni tržani s svojim tržanstvom in naredili starega svinjarja zaradi zasluge za častnega tržana ter si preskrbeli novega, ko tretjega dne prav rano prihrujejo svinje z bližnje paše v trg, kamor jih je bil izvabil sveži duh novega tlaka — in ga požoro. Res je novi svinjar prihitel za njimi, a ker je bil nekoliko hrom, je prišel prepozno. Še tisti dan je prišel ob službo, Zabržani pa vendar niso imeli tlaka. Uvideli so, da si uličnih tal ne smejo pokrivati z bučami. Sebe pa še vedno nazivljejo tržane, rekoč:

„Saj smo imeli tlak — če so nam ga požrle svinje, nismo mi krivi!“

Pravde o vsi zadevi še niso dognane. Veliko jih trdi, da so Zabržani le vaščani, mnogo jih je pa tudi, ki so jim naši znanci tržani. Jaz

pa se nikakor ne oziram na mnenje tistih, ki prepričevalno trdijo, da Zabrd
se celo vas ni — ampak imenujem Zabrzane v lice tržane, za hrptom pa
so pravzaprav le vaščani.

IX.

Zabrzhan in njegov sin gresta v goro podirat drevesa. Začneta nad nekin
klanecem. Ker nista prav sekala, se jima je podrla vsako drevo navzdol. Ker
pa to nikakor ni sodilo Zabrzhanu, je izkušal, kako bi podrl drevo navkreber.
Pa ves trud mu je bil zaman. Sede torej na štor in začne premišljati.

Ko sedi nekaj časa, skoči vesel kvišku in reče sinu:

„Veš kaj, Jaka? Domov pojdeš po konja in dolgo vrv. Ker znaš dobro
plezati, boš splezal na vsako drevo, ki ga hočeva podreti, in boš vrv pri-
vezal za vrh. Na drug konec vrvi vpreževa konja, da bo vlekel na pravó
stran. Drevo se nama na ta način mora podreti po volji.“

Sinu se zdi misel umna, ker je bil tudi Zabrzhan in brž hiti domov.
Kmalu se vrne in stori po očetovem načrtu. Že je pritrjena vrv za drevesni
vrh in že vleče na drugem koncu konj, ki ga pridno priganja sin, medtem
ko oče marljivo podsekava drevo.

Čeprav pa bi človek priznal, da je bila stvar res dobro namišljena,
vendar niso moči bile razdeljene enakomerno. Zakaj ko se začne drevo na-
gibati, je konj preslab, in drevo ga vrže daleč po zraku v klanec, kakor
vrže pastir kamen, ki ga je bil privezal na bič.

Oče pokima z glavo in zopet odkima in pošlje sina gledat, če se ni
konj morebiti — splašil in ušel. Sin se vrne kmalu in poroča očetu:

„Oče, konj ni ušel, je še v klancu. Toda ne vem, kaj bi rekel. Mislim,
za ježo bo še, za ježo, toda voziti ne bo mogel več, ker mu nimamo kar
dati oprave. Spotoma je namreč izgubil glavo in del vratu.“

Ali je oče pritrdil tem besedam, ne vem; pa če pomislimo, da je bil
Zabrzhan, smo lahko uverjeni, da je prikimal sinu. Saj sem zvedel pozneje,
kako je pravil sosedu:

„Veš, sosed, konj bi še bil za ježo, ker tam ne potrebuje glave in
vratu kakor pri vožnji. Pa reva je bila v začetku tako utrujena, da se ni
hotela ganiti, ko sem jo priganjal. Pustil sem jo torej ležati, da si odpočije.
Drugega dne pa je bil že mrzel. Ali je v mrzli noči zmrznil, ali pa je po-
ginil zaradi lakote, ker je z glavo izgubil tudi zobe.“

In sosed je pritrdil veleumnim besedam, ker je bil tudi zabrški ko-
renjak.

Slovo od paše.

Ljubo moje janje belo,
nič ni več tako lepó,
pihati je že začelo,
zebe v nosek in bradó.

Hladni dnevi so dospeli;
brž pomuli, kar se da,
ej, to bodejo veseli,
ko se zglasíva doma!

V topli hlevček ti se skriješ,
k mamici se stisnem jaz.
Če z vso silo, veter, briješ,
pa ne moreš več do nas!

Varno čuva nas zavetje —
zunaj mraz, pri nas topló.
Ko zbudi se zopet cvetje,
spet na travi bo lepó.

Z Bogom, hlevček in pečica!
Pojdi, janje, na poljé!
V zraku peva drobna ptica,
nama srečno je srce!

E. Gangl.

Domače gledališče.

Spisal Fedor Hrastničan.

dolgočasnih zimskih dneh večkrat ne vemo, kaj bi počeli, da bi nam čas hitreje minil. Leno se plazimo iz kota v kot, posedamo tu, ležemo tam — a vkljub vsem naporom se še vedno dolgočasimo.

Ali ni res tako, dragi moji? Niste li tudi vi že doživeli takih trenutkov? Prav gotovo! In razmišljali ste, kaj bi počeli, da se malo pozabavate, a našli niste nič primernega.

Glejte, pomagati vam hočem! Povem vam danes nekaj, s čimer boste imeli mnogo zabave in veselja, pri čemer se pa boste tudi naučili mnogo lepega in koristnega!

Gotovo ste že kaj slišali o gledališču, morda ste bili celo že kdaj pri kaki predstavi! Gledališče je poslopje, kjer nam predstavljajo dogodke iz življenja tako, kakor so se v resnici godili, ali kakor bi se vsaj lahko godili. Osebe, ki nastopajo v gledališču, govore in se gibljejo kakor v resničnem življenju. Igre, ki jih igrajo v gledališčih, so lahko žalostnega, resnega ali veselega značaja, in jih imenujemo: prve žaloigre, druge igrokaze ali drame in tretje veseloigre. Iz vseh teh iger se lahko mnogo lepega naučimo, ker spoznamo v njih dobre in hudobne značaje nastopajočih oseb. Umevno je torej, da imenujemo gledališče šolo življenja, in da je vsak narod posebno ponosen na svoja gledališča, ki jih neguje z vsemi svojimi močmi.

Stari Grki in Rimljani so takoj spoznali veliko moč in vrednost dobrega gledališča za duševno izobrazbo ljudstva, zato so imeli vsi državljani brez razlike stanu prost vstop v gledališče. Dandanes to seveda ni več mogoče, vendar tudi sedaj še olajšujejo obisk gledališča ubožnejšim ljudem s tem, da igrajo vsako nedeljo za polovično vstopnino. Slovenci imamo dvoje javnih gledališč, v Ljubljani in v Trstu.

Toda nikakor ni potreba, da si hodimo bistril svoj um in preganjat dolge zimske ure v javna gledališča! Saj si lahko doma napravimo svoje lastno, domače gledališče! Treba je pri tem le malo priprav, ki jih pa ima vsakdo doma.

Prvo je, da imamo pripravno sobo, kjer hočemo igrati. Ob steni, skozi katero drže vrata v drugo sobo, postavimo oder. To je popolnoma enostavno in lahko. Nekoliko korakov od stene, ki smo si jo izbrali, napnemo v primerni višini precej trdno, močno žico. Na to žico pride potem zavesa, ki je tako pritrjena, da se da odpirati na levo in desno. To je vse, kar potrebujemo za oder domačega gledališča! — Ker se večkrat pripeti, da se kak prizor igre vrši pod milim nebom, v gozdu i. t. d., je dobro, da se preiskrbimo tudi v tem oziru. Vsak čitatelj „Zvončka“ je tudi nekoliko slikarja, o tem sem prepričan, no, in če se nisem varal, potem pojde stvar

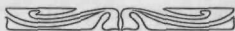
prav lahko! Treba je namreč samo malo trdega papirja, na tega naslikaj drevo, hišo, grm i. t. d. in potem postavi to sliko na primeren prostor. — Igralci se oblačijo v sosedni sobi ter prihajajo skozi označena vrata na oder.

To je vse, kar je treba omeniti o postavljanju domačega gledališča!

Ni pa dovolj, da imamo samo gledališče, ampak imeti moramo tudi igre, ki jih hočemo igrati. Tudi v tem oziru vam ni treba preveč skrbeti. Vzemite si Stritarjeve „Zimske večere“, „Jagode“ in „Lešnike“, ki jih je izdala „Družba sv. Mohorja“, pogledajte si razne letnike „Zvončka“ — pa dobite dovolj primernih iger za svoje gledališče! Naš list bo že še priobčil kako primerno igro. Če pa nimate nobene izmed teh knjig, potem vam svetujem nekaj drugega! Gotovo imate kakšno knjigo, ki se v nji nahajajo razne pravljice in pripovedke! Vzemimo na primer „Pravljico o vetru.“ Iz te povesti si napravite sami igro. Treba je le, da si zapišete to, kar govori veter, v poseben zvezek, to, kar govori mlinar, zopet v poseben zvezek i. t. d. — potem pa se nauči vsak svojo ulogo, pa imate lepo gledališko igro.

No, in ko ste se vsak svojo ulogo lepo naučili, povabite svoje znance in sosede ter jim pokažite, kaj znate. Ko ste doigrali, pobirate lahko od gledalcev prostovoljne prispevke, ki jih uporabite za različne potrebe pri odru.

In tako vam bodo tekli dnevi v veselju in zadovoljnosti, v vaših srcih pa bo vzplapolal ogenj navdušenja do večnolepe umetnosti, dobili boste smisel za vse zvišeno in lepo, zakar vam bo najbolj hvaležna vaša domovina.

Zvezde.

*Moja hčerka rada gleda,
ko prižiga zvezde noč,
in pošilja jim pozdrave,
od veselja vriskajoč.*

*Rada bi do njih zletela,
da peruti dá ji kdo,
kar tako do njih ne more —
zvezde daleč so tako!*

*Ko jo sen sladak objame,
zvezde pridejo do nje.
Š njimi govori, igra se —
kaj, kako — to sama ve.*

E. Gangl.

Niko.

*Niko, Nikica naš,
kaj se tako držiš?
Ali ti je hudó,
ali se česa bojiš?*

*Niko se nič ne boji,
nič ni njemu hudó,
v srcu mu je pogum,
moško mu gleda oko.*

*Šel bi od mamice stran,
šel bi na konec sveta,
tja bi že našel pot —
ali nazaj ga ne zna.*

*In pa: čemu bi šel
z doma na tujo pot?
O, saj pojde takrat,
ko bo velik gospod.*

*Danes pa je dovolj,
da mu je moško oko,
vsakdo reče takoj:
To vam junak je, to!*

*Ali kaj njemu je mar,
kar govore ljudjé —
kje je najlepše mu,
Niko najbolje ve!*

E. Gangl.

Igrišče.

Priobčil Ludovik Šijanec.

V klobuke.

1. Število igralcev do 10.

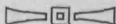
2. Klobuki se postavijo na tla na sredi igrišča drug za drugim v ravni črti s krajci navzgor. Lastnik prvega klobuka v vrsti je „kralj“. Ta stoji pri svojem klobuku pred vrsto klobukov in meče žogo v klobuke; drugi igralci pa se postavijo ob obeh straneh klobukov. Da imajo igralci pri tekanju več prostora in se ne sujejo, naj stoji prvi za kraljem (kraljev namesnik), recimo na desni, drugi igralec na levi, tretji zopet na desni strani i. t. d., vsak pri svojem klobuku.

Kralj O o o o o o o o o

Kralj vrže žogo v katerisibodi klobuk; na to zbeže vsi, tudi kralj, od klobukov proč. Lastnik klobuka, ki je v njem žoga, jo pograbi in vrže za katerimkoli igralcem (tudi za kraljem).

Pravila:

1. Kralj mora stati, kadar vrže žogo v klobuk, vedno pred svojim klobukom pred vrsto.
2. Preden vrže kralj žogo v klobuk, morajo vsakokrat stati vsi igralci vsak pri svojem klobuku.
3. Kralj lahko vrže žogo tudi v svoj klobuk.
4. Žogo meče tisti, v katerega klobuk je bila žoga vržena. Pri tem ne sme bežati za igralci, ampak mora ostati pri svojem klobuku.
6. Lastnik klobuka, v katerem je žoga, jo vrže za enim izmed bežečih igralcev; ako ga zadene, mora ta svoj klobuk vzeti iz vrste in ga postaviti na konec vrste. Da ne nastanejo zaraditega presledki v vrsti, se pomaknejo klobuki proti kraljevemu.
7. Ako pa igralec ni zadel nobenega, mora sam svoj klobuk postaviti na konec vrste.
8. Ako je zadet kralj, se mora tudi on postaviti s svojim klobukom na konec vrste. Njegovo mesto prevzame prvi za njim (njegov naslednik). Ta je sedaj kralj in meče žogo v klobuke.
9. Ako je zadet zadnji v vrsti, ostane tudi še dalje na svojem prostoru; ravno tako je, če bi zadnji v vrsti metal žogo in nikogar zadel.
10. V klobuk vržena žoga mora ostati v njem; ako je skočila iz njega na tla, se ne sme metati.
11. Igralci smejo bežati poljubno daleč na katerokoli stran, ne smejo pa se skrivati za druge učence, drevesa, vogle i. t. d.
12. Igrá se vedno naprej.

Telovadska pesem.

Triglasni zbor.

Uglasbil Fr. Ks. Schneider.

Veselo in živo.

mf Ju - tra - nja zar - ja, ta nas bu - di, hi - tro vsta - ni - te, žar nje ve - li.

ritard.

Ven - kaj na po - lje, na str - me go - ré!

Ven-kaj na po-lje, na rav-no po-lje! Ven-kaj na skal-na-te, str-me go-ré!

largo *zbor*

dospev Bi-stri stu-den-ci črez ska-le te - kó, ro-žam deh-te-čim tam li-ca pe-ró.

Besedni nalogi.

Priobčil K. Koriš.

I.

a	a	a	a
g	i	i	k
k	l	l	p
p	s	s	t

Besede značijo:

1. velekoristno iznajdbo;
2. šivalno orodje;
3. vodo;
4. pokrivalo.

II.

a	a	e	e
h	h	l	l
l	l	o	o
p	p	s	s

Besede značijo:

1. glodalca;
2. domačo žival;
3. vrata v plotu;
4. plin.

Besede odzgoraj dol in z leve na desno so enake.

Rešitev in imena rešilcev priobčimo v prihodnji številki.

Kotiček gospoda Doropoljskega.

Ljubi gospod Doropoljski!

Zdaj sem že tri tedne na počitnicah. Ves dan skačem okolo, časih se tudi peljem z vozom v Radovljico. Tudi ena moja součenka je tukaj na počitnicah, tako da sva lahko zmeraj skupaj. Zadnjič je bil moj god. Doma so mi spekli veliko pogačo. Na večer pred godom so mi napravili godbo z lonci, s skledami, s kuhinjskim možnarjem, s kravjim zvoncem in z orglicami. To je bilo veselje. Pozdravlja Vas Vaša

Anica.

Odgovor:

Ljuba Anica!

Kosmata kapa, to je bila lepa muzika! Še stari očak Triglav je nemara malo poplesal ob poskočni godbi, ki so jo napravili v pozdrav Tvojega godu. — E, lepe so počitnice, samo eno napako imajo: prehitro minejo, kaj ne? No, pa tudi v šoli je lepo, seveda samo za tiste, ki hodijo radi vanjo. Upam, da si tudi Ti med temi.

Solnce in luna.

Solnce dol pomika se
in se skrjuje za goré.
Luna sredi néba sije,
mir po zemlji se razlije.
Bleda luna krasno sije,
da se za oblak ne skrjuje.
In ko zjutraj se zdani,
več o luni sleda ni.

Rudolf Guštin,
učenec 4. razreda v Metliki.

Odgovor:

Ljubi Rudolf!

Prav veseli me, da si zakročil tako lepo pesemco o solncu in luni. Malo sem jo popravil, da teče bolj gladko. Le naprej se uri in likaj pa nam utegneš napisati kaj lepšega.

Čestiti gospod Doropoljski!

Pri nas je letos huda zima. Sneg leži že čez 70 dni. Ako bo ležal še 30 dni, ne bo nič strni. Jaz menim, da ne bo sila mlatičev

drago plačevati, ker mislim, da bomo cepe v kraj deli, ker ne bodo letos morebiti rabili.

Prejmite srčen pozdrav od

Pavline Majzljjeve,
nčenke IV. razreda v Metliki.

Odgovor:

Ljuba Pavlina!

Malo pozno prihaja moj odgovor. Toda ne zameri. Doropoljski dobiva toliko pisem, da ne more na vsako takoj odgovoriti, pa tudi premalo prostora je v „Zvončku“. — No, sedaj ni več snega. Pa tudi cepcev ni treba stavljati v kraj, ker je vkljub suši vendarle aekaj pšenice, ki jo je treba amlatiti, da bo kaj kruha za prihodnjo zimo. Kako pa kaj kaže trtje? Ali bo dosti sladkega grozda? Piši mi, kako bo ob trgatvi! Takrat je mnogo veselja, kaj ne?

Čestiti gospod Doropoljski!

Ko sem po prebiranju „Zvončka“ zvedela, da ste dober prijatelj mladini, si upam tudi jaz napisati par vrstic o zimi.

Letošnja zima me je jako razveselila. Še bolj sem pa vesela, kadar sedem na sani in zdrčim proti bližnji vasi k svoji ljubi sestri. Tam se malo ogrejem in potem zopet domov. Kadar se peljem k sestri, se je lepše peljati, ker je lepo videti, a ko se vračam, je črna tema. Ko pridem domov, stečem hitro k peči, da se ogrejem.

Sprejmite to malo pisemce in bodite neštetokrat pozdravljeni od

Danice Makarjeve,
učenke IV. razreda v Metliki.

Odgovor:

Ljuba Danica!

Res mora biti lepa vožnja po sanah do Tvoje sestre, ki biva, če se ne motim, v Gradacu, dobro uro od Metlike. Čeprav je vožnja po sanah tako ugodna, se pa gotovo ne upiraš, če se je treba tudi pofeti na lahkem vozičku popeljati tjakaj, kjer dobiš vedno kaj dobrega, da potolažiš glad in žejo. A to nikakor ni prav, da stečeš takoj k peči, ko prideš pozimi z mraza domov. Lahko dobiš ozeblino, ki skele in pečejo. Malo počakaj v sobi, da se polagoma ogreješ, potem se šele približaj ljubi pečici!

Dragi Doropoljski!

Naša šola je naročena na 3 izvode „Zvončka“. En izvod je določen za IV. razred, zato kroži vsaka številka po abecednem redu v našem razredu. Ne morem Vam popisati, kako težko pričakujemo vsekdar „Zvončka“. Naše hrepenenje se je posebno povečalo, ko ste Vi odprli kotiček, kjer dajete priliko tudi šolarjem, da se bodo vadili dopisovanja. Pogovarjali smo se, da bi tudi mi dopisovali, a manjkalo nam je poguma. Ko smo pa

prejeli zadnjo številko „Zvončka“, v kateri se tako prijazno razgovarjate z dopisniki, smo sklenili, da Vam bomo tudi mi dopisovali. Naprosili smo dobrega gospoda učitelja, da bo pošiljal naše dopise. V našem razredu imamo tudi spretnega risarja, ki je obljubil, da bo večkrat kaj narisal. Danes Vam pošilja sliko, ki predstavlja, kako se je Metka, ona, o kateri ste v zadnji številki pisali, prevrnila in obtičala v snegu.

Ljubi Doropoljski! K sklepu Vas prosim, ne hudujte se preveč nad našimi napakami in nam kmalu, kmalu odpišite.

Pozdravljajo Vas ljubeči šolarji IV. razreda v Metliki, posebno pa

France Trček.

Odgovor:

Dragi France!

Kakšen fant pa si, da bi ne imel poguma! Pogum napravlja moža! Le glavo pokonci pa nič strahu! Jaz imam rad vse pridne učence in se rad z njimi razgovarjam. Zato mi le še piši, a ne smeš biti hud, ako takoj ne dobiš odgovora. Veliko je število mojih mladih prijateljev, ki se žele pogovarjati z menoj. Zato moram po možnosti ustreči vsakomur, da ni preveč zamere. — Veseli me, da imate tako dobrega učitelja. Blagor Tebi in Tvojim součencem! Dobroto vračajte z dobroto! Tvoj součenec, ki mi je poslal oni dve podobi, je res spreten v risanju. Povej mu, da se naj pridno in vztrajno vadi, da bo kdaj velik umetnik. Zahvaljam se za pozdrave in jih vračam z isto presrčnostjo!

Dragi gospod Doropoljski!

Brala sem v „Zvončku“, da Vam smemo pisati. Sem učenka IV. razreda. Rada bi bila učiteljica. Imam vse učenka rade. Najrajša pa imam Mici Lassbacherjevo. Stara sem 10 let. Brez zamerel

Drugikrat več.

Lepo Vas pozdravlja

Mira Armičeva,
učenka v Ljubljani.

Odgovor:

Ljuba Mira!

Tudi Ti bi bila rada učiteljica! Lepo je to! Ko boš stara še enkrat toliko, pa boš že lahko to, kar želiš biti. A treba je enega: bodi vztrajna in pridna! Lepo je tudi, da imaš rada vse svoje součenke. V mladem srcu ne sme biti nobenega sovraštva, potem ni tudi nobene zamere. Lep pozdrav!

Predragi gospod Doropoljski!

V šoli se učimo krščanskega nauka, in tisti gospod, ki nas uči, je jako priden. Pri nas je bil tudi velik sneg in močan veter. — V zgodovini se učimo, da so se ljudje nekđaj oblačili v kožo. Tudi se učimo pisati, risati, računati, ženskih ročnih del in zemljepisja.

Najrajša imam svoje prijateljice in součenke, učitelje in učiteljice in dobrotnike. Rada imam pa tudi botra in botro.

Marija Vogrinčeva.

Sedaj pa z Bogom, Doropoljski gospod!

Odgovor:

Ljuba Marija!

Vse si našela, ki jih imaš rada, očeta in mater pa pogrešam. Morda si mislila: to se razume samoobsebi, da imam očeta in mater najrajša; tega še sploh povedati ni treba. Prav praviš, če je tako. — Ako sta Ti pa že pomrla skrbni oče in dobra mamica — tedaj bi pa bila res velika sirota. Tedaj pa ne pozabi, da imamo še drugega dobrega očeta, ki ne umrje nikoli. — Res je, da so se v starodavnih časih ljudje ogrinjali v kožo, ker si še niso znali pripravljati prediva in volne, niso znali ne presti ne tkati, tudi hiš še takrat niso imeli, ampak v duplinah in podzemskih jamah so prebivali kakor uboge živali. To so bili pač žalostni časi, in ne moremo biti dovolj veseli, da živimo v sedanjem času, ko si znamo pomagati na vse načine v križih in težavah. — Pa vse to velikansko izpremembo na bolje je provzročil malopomalen pouk. Starši so učili otroke, starejši ljudje mlajše. Vendar je šlo jako počasi. Sedaj pa, ko imamo šole, gre vse lažje in hitreje. Samo to je treba pomniti, da pametna in učena glava še ni vse, ampak še več je vredno dobro in pošteno srce.

Čestiti gospod Doropoljski!

Lepo Vas pozdravljam in Vam naznanjam, da je zapadel velik sneg, da nismo mogli ne v šolo ne v cerkev. Hodim v III. razred na Hajdini, kjer se učimo pisanja, risanja, računanja in petja. Najrajša imam očeta in mater. Kadar bom velika, bom se šla učiti za šiviljo.

Z Bogom, gospod Doropoljski!

Odgovor:

Draga Otilija!

Glej! Visok sneg je zapadel, ko si mi pisala svoje pismice, a sedaj, ko bereš moj odgovor, kje je, kam je izginil? Ni ga več, ampak je vse lepo v zelenju in cvetu, in namesto mrzlega severa je zavladalo prijazno solnčece, ki Te greje tako toplo in prijetno. — Glej, tako mine vse na svetu. Če boš kdaj žalostna, spomni se tega mojega pisma. Kakor je izginil debeli sneg in je prišla prijazna pomlad in za njo toplo poletje, tako preide tudi Tvoja žalost, in tudi Tebi zasije prijazno pomladno solnce.

Mnogo odgovorov smo morali zaradi tesnega prostora izpustiti tudi danes. Prosimo potrpljenja. Vse pride polagoma na vrsto.